

AAQ-001-001214

Seat No. _____

First Year B. A. (Sem. II) (CBCS) Examination

April / May – 2016

Indian Culture : Paper - III

(Cultural History of India) (Ancient Period) (Core)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001214

Time : Hours]

[Total Marks :

સૂચના : (1) વિભાગ-૧ M.C.Q, જેના ૨૦ ગુણ છે.

(2) વિભાગ-૨ના ૫૦ ગુણ, દરેક પ્રશ્નની સામે ગુણાંક દર્શાવેલ છે.

વિભાગ - 1

૧ M.C.Q

૨૦

(૧) વરાહમિહિરે ગણિત અને જ્યોતિષને લગતો કયો ગ્રંથ રચ્યો છે ?

(A) પંચ સિદ્ધાન્તિકા

(B) બૃહદ સંહિતા

(C) ચરક સંહિતા

(D) બ્રહ્મ સિદ્ધાન્તિકા

(૨) સમ્રાટ હર્ષવર્ધન દર પાંચ વર્ષે પ્રયાગના તીર્થધામમાં શું ભરતો હતો ?

(A) ધર્મ પરિષદ

(B) સાહિત્ય સભા

(C) પ્રવાસ પરિષદ

(D) કર્મ સભા

(૩) ઈ.સ. પૂર્વે કયા સમયમાં તક્ષશિલા પ્રખ્યાત અધ્યયન કેન્દ્ર હતું ?

(A) ૪થી સદી

(B) ૭મી સદી

(C) ૮મી સદી

(D) ૧૧મી સદી

(૪) નાલંદા વિદ્યાપીઠમાં કેટલા વ્યાખ્યાન ખંડો હતા ?

(A) ૧૦૦

(B) ૫૦

(C) ૬૦

(D) ૩૦૦

- (પ) વરાહમિહિરનો કયો ગ્રંથ ભારતીય ગણિત અને જ્યોતિષશાસ્ત્રમાં અગત્યનું સ્થાન ધરાવે છે ?
- (A) પંચ સિદ્ધાન્તિકા (B) બ્રહ્મ સિદ્ધાન્તિકા
(C) આર્યભટ્ટિય (D) અર્થશાસ્ત્ર
- (દ) કયો ગ્રંથ વૈદકનો જાણીતો ગ્રંથ છે ?
- (A) ચરક સંહિતા (B) ભૃગુ સંહિતા
(C) રોગ સંહિતા (D) ઉપાય સંહિતા
- (૭) પાડોશી દેશોમાં ભારતીય સંસ્કૃતિનાં પ્રચાર અને પ્રસારમાં કયા ધર્મનો મહત્ત્વનો ફાળો છે ?
- (A) બૌદ્ધ (B) જૈન
(C) હિંદુ (D) ઈસ્લામ
- (૮) મૌર્યકાલનો ઈતિહાસ જાણવા માટે કોની નોંધો જાણીતી છે ?
- (A) ઈ-ત્સિંગ (B) ફા-હિયાન
(C) ટોલેમી (D) મેગેસ્થનીસ
- (૯) મેગેસ્થનીસની નોંધોમાંથી કયા કાલની વિગતો મળે છે ?
- (A) મૌર્ય (B) ગુપ્ત
(C) ક્ષત્રપ (D) સોલંકી
- (૧૦) સારનાથના શિલા સ્થંભ ઉપર કયું પશુ શિલ્પ કંડારેલ છે ?
- (A) સિંહ (B) હાથી
(C) બળદ (D) અશ્વ
- (૧૧) અશોકના હિંસા રોકવાના પ્રતિબંધો કેવા હતા ?
- (A) સરળ (B) કડક
(C) રચનાત્મક (D) એક પણ નહિ
- (૧૨) યવન રાજવી મિનેન્દ્રએ બૌદ્ધ સાધુ નાગસેનને પૂછેલા પ્રશ્નોનો સંગ્રહ કયા ગ્રંથમાં છે ?
- (A) નાગસેના (B) મિલિન્દ પન્હો
(C) નાગસેના પન્હો (D) એક પણ નહિ

- (૧૩) શક રાજવીઓની રાણીઓ કયો ધર્મ પાળતી હતી ?
- (A) જૈન (B) હિંદુ
(C) શીખ (D) બૌદ્ધ
- (૧૪) કનિષ્ઠ-૧લાનાં સમયમાં બૌદ્ધ ધર્મની કઈ સંગતિ ભરાઈ હતી ?
- (A) ૧ (B) ૩
(C) ૪ (D) ૨
- (૧૫) હેલીઓદોરાસ નામના ગ્રીક રાજદૂતે કયો ધર્મ અંગીકાર કરેલો ?
- (A) શૈવ (B) બૌદ્ધ
(C) જૈન (D) વૈષ્ણવ
- (૧૬) પાણિની ભારતમાં કઈ રીતે પ્રસિદ્ધ છે ?
- (A) વૈદકશાસ્ત્રી (B) પ્રાણીશાસ્ત્રી
(C) વ્યાકરણશાસ્ત્રી (D) ખગોળશાસ્ત્રી
- (૧૭) પાણિનીનો પ્રસિદ્ધ ગ્રંથ કયો છે ?
- (A) અર્થશાસ્ત્ર (B) દ્રવ્યાશ્રય
(C) અષ્ટાધ્યાયી (D) ચરક સંહિતા
- (૧૮) ગુપ્તકાલમાં મથુરા કયા ધર્મનું જાણીનું કેન્દ્ર હતું ?
- (A) બૌદ્ધ (B) જૈન
(C) ઈસ્લામ (D) શીખ
- (૧૯) ગુપ્તકાલમાં કયા પ્રકારનો દાસ આજીવન માલિકનો ગુલામ રહેતો ?
- (A) દાસ (B) ભૂત્ય
(C) નોકર (D) સેવક
- (૨૦) ગુપ્તકાલમાં પ્રસિદ્ધ નાટ્યકાર કાલીદાસે કયું નાટક લખ્યું હતું ?
- (A) કુમારસંભવમ (B) વાસવદત્તમ
(C) મુદ્રારાક્ષસ (D) મૃચ્છકટિકમ

વિભાગ - 2

૧ મૌર્યકાલીન વહિવટી પ્રથા વિશે લખો. ૧૦

અથવા

૧ પ્રાચીન ભારતમાં વિજ્ઞાનના વિકાસ વિશે લખો.

૨ પ્રાચીન ભારતનાં શિક્ષણ કેન્દ્રો વિશે જણાવો ૧૦

અથવા

૨ સમુદ્રગુપ્તની સિદ્ધિઓ પર નોંધ લખો.

૩ ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈ પણ એક) ૮

(૧) ગુપ્તકાલીન સામાજિક પરિસ્થિતિ

(૨) ગુપ્તકાલીન કલા.

૪ ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈ પણ એક) ૮

(૧) સમ્રાટ અશોક

(૨) પ્રાચીન ભારતમાં આવેલી વિદેશી પ્રજાનું ભારતીયકરણ.

૫ ટૂંકા ઉત્તર લખો. (કોઈ પણ બે) ૧૪

(૧) ગુપ્તકાલીન ધાર્મિક પરિસ્થિતિ

(૨) હર્ષવર્ધન

(૩) ચાણક્ય

(૪) ગુપ્તકાલીન સાહિત્ય.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Section 1 is for M.C.Q. carries 20 marks.
(2) In Section-2 carries 50 marks are as shown against each question.

SECTION - 1

- 1 M.C.Q. 20
- (1) Which volume is creation of Varahamihir for Mathematics and Astrology ?
(A) Panch Siddhantika
(B) Brihad Samhita
(C) Charak Samhita
(D) Brahma Siddhantika
- (2) What did Emperor Harshvardhana organized in holy place of Prayag every five years ?
(A) Dharma Parishada (B) Sahitya Sabha
(C) Pravas Parishada (D) Karma Sabha
- (3) During which period was Takshashila the famous learning center ?
(A) 4 B.C. (B) 7 B.C.
(C) 9 B.C. (D) 11 B.C.
- (4) How many lecture rooms did the Nalanda University consist of ?
(A) 100 (B) 50
(C) 60 (D) 300
- (5) Which volume of Varahmihir occupies an important place in Indian Mathematics and Astrology ?
(A) Pancha Siddhantika
(B) Brahma Sidhdhantika
(C) Aryabhattiya
(D) Arthashastra

- (6) Which of the following is a famous book on Vaidak ?
(A) Charak Samhita (B) Bhruhu Samhita
(C) Roga Samhita (D) Upay Samhita
- (7) Which religion played an important role in Spread of Indian Culture in neighbouring countries ?
(A) Buddhism (B) Jainism
(C) Hinduism (D) Islam
- (8) Whose notes are the famous source for the study of Maurya period History ?
(A) I-Tsing (B) Fa-Hien
(C) Ptolemy (D) Megasthenes
- (9) Megasthenes' notes gives us details of which period ?
(A) Maurya Period (B) Gupta Period
(C) Kshatrapa Period (D) Solanki Period
- (10) Sculpture of which animal is carved on the stone pillar of Sarnath ?
(A) Lion (B) Elephant
(C) Bullock (D) Horse
- (11) How was the prohibitory orders of Ashoka for Violence ?
(A) Simple (B) Strict
(C) Creative (D) None of these
- (12) Which book is compilation of questionnaire of King Minendra and Buddhist Monk Nagasen ?
(A) Nagasena (B) Millind Panho
(C) Nagasena Panho (D) None of these
- (13) Which religion was practiced by the Queens of Shaka rulers ?
(A) Jainism (B) Hinduism
(C) Shikhism (D) Buddhism

- (14) Which Sangati of Buddhism was held in the period of Kanishka-1st ?
- (A) 1 (B) 3
(C) 4 (D) 2
- (15) The Greek Ambassador Heliodoras adopted which religion ?
- (A) Shaiva (B) Bauddh
(C) Jain (D) Vaishnav
- (16) How the Panini is known in India ?
- (A) Physician (B) Zoologist
(C) Grammarian (D) Astronomer
- (17) Which is the famous volume of Panini ?
- (A) Arthashastra (B) Dravyashray
(C) Ashtadhyayi (D) Charak Samhita
- (18) In Gupta period Mathura was known as centre of which religion ?
- (A) Buddhist (B) Jainism
(C) Islam (D) Shikhism
- (19) In Gupta period which type of servants were held as life time slaves by their Masters ?
- (A) Dasa (B) Bhrutya
(C) Servant (D) Sevaka
- (20) In Gupta period which drama was written by the famous dramatist Kalidas ?
- (A) Kumarsambhavam (B) Vasavadattam
(C) Mudra Rakshash (D) Mruchhhkattikam

SECTION - 2

- 1 Write on administrative system of Mauryan period. **10**
- OR**
- 1 Write on Development of Science in Ancient India.
- 2 Write about educational centers in Ancient India. **10**
- OR**
- 2 Write a note on achievements of Samudragupta.
- 3 Write short note on any one : **8**
- (1) Social condition of Gupta period.
- (2) Art of Gupta period.
- 4 Write short note on any one : **8**
- (1) Emperor Ashoka
- (2) Indianisation of foreign tribes in Ancient India.
- 5 Reply in brief on any two : **14**
- (1) Religious condition of Gupta period.
- (2) Harshvardhan
- (3) Chanakya
- (4) Literature of Gupta period.
-